

Vragen en antwoorden over het project Programmanormen

Augustus 2020

Wat is de aanleiding van het project Programmanormen?

Het project Programmanormen is gestart om het gesprek tussen opleidingsvoorzitters en onderwijsdirecteuren over de inzet van docenten van transparante kaders te voorzien en het gesprek met het Faculteitsbestuur op basis van heldere uitgangspunten te kunnen voeren. Het project volgt uit de 'It takes two to tango' en Matrix-discussies.

Waarom voldoet het huidige systeem niet?

De faculteit Geesteswetenschappen kent veel opleidingen, die op een eigen manier zijn ingericht en vaak een interdisciplinair karakter hebben. De opleidingen verschillen daardoor van elkaar in de omvang van onderwijseenheden, in het aantal geprogrammeerde onderwijsuren per onderwijseenheid, keuzevakken en formele afstudeerrichtingen. Dit heeft voor studenten tot gevolg dat er grote verschillen in de omvang, de vorm, het aantal vakken en keuzes bestaan. Voor docenten betekent dit dat er een ongelijkheid in urenbelasting is. En dat is onwenselijk binnen eenzelfde faculteit.

We willen studenten en docenten hetzelfde bieden en hetzelfde van hen vragen.

Ten slotte, door de verschillen in de onderwijsprogramma's is er beperkt zicht op de kosten van het onderwijs.

Wat houdt het project Programmanormen in?

De Programmanormen vormen een beleidsinstrument voor de inrichting van het onderwijs. Het project beoogt de bestaande ongelijkheid voor docenten en studenten op te lossen. Voor docenten gaat het dan om ongelijke urenbelasting en inzet in het onderwijs op, voor studenten om ongelijke keuzemogelijkheden. Het doel is om uiteindelijk minder werkdruk en meer onderzoekstijd te realiseren. Een andere doelstelling van het project is financiële stabiliteit van de faculteit.

Het project Programmanormen bestaat uit drie modellen die alleen in een goede samenhang tot het gewenste resultaat kunnen leiden:

1. Modelcurriculum, het 'framework' waarmee het aantal onderwijseenheden en werkgroepen van opleidingen wordt aangeduid.
2. Model Docent-Onderwijs-Tijd, waarmee de tijd wordt aangeduid die docenten krijgen om taken uit te voeren die gerelateerd zijn aan onderwijs (o.a. het begeleiden van studenten).
3. Model Taakstelling Onderwijs, Onderzoek, Bestuur & Beheer, waarmee de verdeling tussen deze drie taakgebieden op verschillende niveaus wordt aangeduid.

Wat is het doel van het project Programmanormen?

Het project Programmanormen bestaat uit drie modellen voor de inrichting van het onderwijs. Aan de hand van de drie modellen is de onderwijsinspanning op een transparante manier te verdelen en kunnen de programma's zo georganiseerd worden dat er optimaal onderwijs aangeboden wordt op een efficiënte manier, ook financieel. Een andere belangrijke doelstelling van het project Programmanormen is het verlagen van de werkdruk.

Hoe kan het project Programmanormen de werkdruk verlagen?

Het project heeft een positief effect op de werkdruk, omdat de beschikbare middelen (docenturen) transparanter worden verdeeld over de staf en de docentonderwijstijd en het aanbod van onderwijs beter op elkaar worden afgestemd. Met de invoering van de Programmanormen wordt over de gehele faculteit een vermindering van 15% docentinspanning nagestreefd met als gevolg een winst van 10% onderzoektijd. Minder docenturen, meer onderzoektijd dus. Bij de wetenschappelijke staf kan de verhouding onderzoek/onderwijs toenemen van ca. 20/80 naar ca. 30/70.

Let wel, deze 15% afname is op facultair niveau. Immers, sommige opleidingen zullen niet of nauwelijks docentinzet kunnen verminderen op basis van het modelcurriculum. Anderen zullen dus meer dan 15% moeten krimpen in docentinzet. De effecten voor een grote of kleine opleiding kunnen ook verschillen.

Hoe leidt de invoering van Programmanormen tot een financieel gezonde faculteit?

De invoering van Programmanormen is er op gericht om beter zicht te krijgen op de balans tussen inkomsten en uitgaven van de faculteit. Met meer inzicht is een eerlijke verdeling van middelen te maken.

Wat zijn de volgende stappen in het project?

Op 15 juni zijn de programmarapportages ingeleverd. Die rapportages zullen een beter inzicht in de uitwerking van de Programmanormen geven. Het faculteitsbestuur gaat op basis van de programmarapportages met de opleidingen in gesprek. De eerste gesprekken zullen plaatsvinden met de opleidingen die volgens de rapportage het sterkst afwijken van het modelcurriculum. Vervolgens wordt alle opleidingen gevraagd om na de zomer van 2020 een plan van aanpak te maken, in samenspraak met de OD's/MT's van de instituten waaraan hun docenten zijn verbonden. Het plan van aanpak dient uiterlijk 1 november 2020 te worden ingeleverd. In het najaar wordt de Faculteitsraad om instemming met de Programmanormen gevraagd. Voor de Faculteitsraad is een nieuwe planning met terugkoppelings- en evaluatiemomenten opgesteld.

Hoe ziet een programmarapportage eruit?

De opleidingen hebben voor 15 juni hun programmarapportage ingestuurd. Op het rapportageformulier is de opleiding ontleed in onder meer het aantal onderwijseenheden, hoorcolleges, werkcolleges, parallelle werkgroepen per semester en afstudeerrichtingen en varianten. Ook is er gevraagd naar de gedeelde en gebonden keuzevakken en vakken met een *Digital Humanities* component en het blokkenschema. Er was ook ruimte om uitleg te geven over de aard van de opleiding. Bijvoorbeeld indien het composiete karakter van een opleiding aanleiding geeft tot een afwijking van het modelcurriculum.

Wat gebeurt er als we niks doen?

Als we niet werken aan een zekere blauwdruk voor de opleidingen, levert dit op termijn problemen op met de financiering van het onderwijs.

Om financieel gezond te blijven – ook in de toekomst – hebben we een goede inhoudelijke onderbouwing nodig voor de verdeling van het geld. Die onderbouwing wordt onder andere gegeven door dit model waaraan we de verdeling tussen onderwijstijd en beschikbare middelen kunnen toetsen en waarmee we middelen eerlijker en transparanter kunnen verdelen.

Zonder modellen moeten we ons blijven baseren op een diffuse, historisch gegroeide onduidelijke verdeling van tijd en middelen. Zonder modelmatige toetssteen kan een en ander leiden tot willekeur. En dat is een onwenselijke situatie.

Wat levert het mij op?

Het is verschillend, maar het levert alle partijen iets op.

- WD's - op logische uitgangspunten gebaseerde richtlijnen om het onderwijs binnen de faculteit op duurzame wijze in te richten.
- Onderwijsdirecteuren - richtlijnen om de dialoog met de opleidingsvoorzitters over de bestaffing van het onderwijs op een onderbouwde, heldere en transparante wijze te kunnen voeren.
- Opleidingsvoorzitters - richtlijnen om de dialoog met de onderwijsdirecteuren over de bestaffing van het onderwijs op een onderbouwde, heldere en transparante wijze te kunnen voeren. Een model dat opleidingen een kader biedt (aantal studenten resulteert in x middelen) waarmee de opleidingen zelf het onderwijs in kunnen richten (aantal werkcolleges, hoorcolleges etc.).
- Docenten - transparante richtlijnen die de docentonderwijstijd inzichtelijk maken en een verlaagde (ervaren) werkdruk.
- Studenten - eerlijke en transparante onderwijsprogramma's die de basis vormen voor goed onderwijs.

Zijn het Programmarichtlijnen of Programmanormen?

Hoe het ook genoemd wordt, dit gaat om een beleidsinstrument waarmee we het gesprek kunnen aangaan met opleidingen die afwijken van het modelcurriculum. Significante afwijkingen zullen dan worden besproken. Indien noodzakelijk zullen er maatregelen moeten worden genomen. Overigens is de verwachting dat veel opleidingen binnen de blauwdruk passen.

Wat is de samenhang tussen Programmanormen en het aantal studenten?

Het aantal studenten dat gebruikt wordt voor de berekening van het model docentonderwijstijd en het curriculummodel is het meerjarig gemiddelde (3-jaar) van het aantal studenten in de opleiding.

Wat als het plaatje docenten/vakken nu al past?

Als het plaatje docenten/vakken al past, hoeft er naar verwachting niet veel te gebeuren. Wel heeft het project tevens als doel om het onderwijs in Digital Humanities beter zichtbaar te maken: in dat opzicht zullen opleidingen die al passen toch iets moeten doen.

Wat kunnen de consequenties zijn voor bepaalde vakken?

Een van de gevolgen van het project kan zijn dat het aantal door de faculteit verzorgde vakken vermindert ten opzichte van het huidige aantal.